

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

- Autor: mgr Dominik Rzepecki
- Promotor: dr hab. Renata Stojecka-Zuber
- Temat rozprawy: ***Uwarunkowanie działań Policji na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców wybranych gmin powiatu tarnowskiego***
- Słowa kluczowe: Policja, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo lokalne, społeczność lokalna, mieszkańcy, gmina

Policja jest jedną z najważniejszych instytucji organów państwa. Stanowi najbardziej widoczną dla obywateli formację, podejmującą działania na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. W małych lokalnych społecznościach, rola, zadania i działania Policji nabierają szczególnego charakteru, a to dlatego, że jako jedyna stoi na straży bezpieczeństwa mieszkańców, będąc jednocześnie częścią tej społeczności.

Temat przedstawionej dysertacji brzmi: *Uwarunkowania działań Policji na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców wybranych gmin powiatu tarnowskiego*. Jego wybór podyktowany został względami praktycznymi oraz osobistymi.

Zasadniczy nurt podjętych rozważań pracy, dotyczy funkcjonowania Policji w małych zbiorowościach, a konkretnie w wybranych gminach powiatu tarnowskiego, tj.: gminie Radłów, Wietrzychowice oraz Żabno, które poprzez swoje położenie przynależą do Komisariatu Policji w Żabnie.

W ramach badanego tematu określono główny problem badawczy tj. który sprowadzono do następującego pytania: „w jakim stopniu i zakresie działania Policji warunkują bezpieczeństwo mieszkańców wybranych gmin powiatu tarnowskiego?”. Na jego podstawie sformułowano problemy szczegółowe a następnie hipotezy badawcze, które poddane zostały weryfikacji w toku prowadzonych badań.

Celem teoretycznym prezentowanej pracy było opracowanie – w oparciu o literaturę przedmiotu i akty prawne - zagadnień związanych z organizacją Policji i jej zadaniami w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem

społeczności lokalnych, które stanowiły odniesienie do przyjmowanych ogólnych założeń badawczych.

Celem poznawczym był opis i wyjaśnienie działań Policji, warunkujących bezpieczeństwo mieszkańców wybranych (badanych) gmin powiatu tarnowskiego. Natomiast cel praktyczny został sprowadzony do przygotowania projektu „Bezpieczna gmina” przedstawiającego pożądane (skuteczne) działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w małych społecznościach lokalnych.

Do badań wykorzystano metody teoretyczne i empiryczne. Spośród tych pierwszych zastosowano analizę krytyczną, wnioskowanie oraz uogólnianie.

Empirycznymi metodami badawczymi wykorzystanymi w prowadzonych badaniach był sondaż diagnostyczny przeprowadzany przy użyciu ankiet i wywiadów oraz analiza dokumentów użyta przy zastosowaniu techniki analizy treściowej.

W przeprowadzonych badaniach skupiono się nie tylko na problemie zapobiegania przestępczości poprzez współpracę Policji z lokalną społecznością, lecz także zbadano zachowania społeczne w aspekcie funkcjonowania wspólnot, mających wpływ na bezpieczeństwo.

Całość pracy została podzielona na cztery rozdziały.

Rozdział I – teoretyczny, dotyczy kwestii związanych z organizacją Policji oraz jej zadaniami w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zawiera analizę literatury dotyczącą historii i współczesności organów bezpieczeństwa państwa. W rozdziale tym wskazano na genezę pierwszych organów bezpieczeństwa państwa, a także kształtowania się formacji policyjnych od zakończenia I wojny światowej do czasów teraźniejszych. Dopełnieniem rozdziału jest analiza zagadnień dotyczących współcześnie działającej Policji w Polsce. Szczegółowo opisano jej rolę w społeczeństwie obywatelskim i scharakteryzowano programy na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

Rozdział II – metodologiczny, zawiera określenie przedmiotu i celów badań, prezentuje problemy badawcze i hipotezy, a także zmienne i wskaźniki. Scharakteryzowano w nim również metody, techniki i narzędzia badawcze, dokonano charakterystyki grup badawczych, opisano także teren oraz organizację badań.

Rozdział III – to analiza wyników badań własnych. Przedstawiono w nim działania Policji warunkujące bezpieczeństwo mieszkańców wybranych gmin powiatu tarnowskiego, skupiając się na problemach, zdarzeniach i sytuacjach generujących największe zagrożenia na badanym terenie. Dość szczegółowo przeanalizowano kwestie oceny zasobów osobowych oraz wyposażenia jednostki Policji w odniesieniu do realizowanych zadań z zakresu zapewniania bezpieczeństwa mieszkańców, dokonano również oceny dostępności Policji dla

mieszkańców, a także przeanalizowano kwalifikacje funkcjonariuszy pełniących służbę w Komisariacie Policji w Żabnie. Istotną częścią rozdziału jest analiza wyników badań dotycząca uwarunkowań działań Policji w zakresie zmniejszenia zagrożeń naruszających bezpieczeństwo w kontekście oczekiwań mieszkańców badanych gmin. Rozdział uzupełnia opinia funkcjonariuszy z Komisariatu Policji w Żabnie na temat usprawnienia działań Policji na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców w rejonie ich służby.

Rozdział IV – zawiera propozycje wprowadzenia wzorcowych działań Policji na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców gminy Radłów, Wietrzychowice oraz Żabno, które zostały sformułowane na podstawie uzyskanych wyników badań. Projekt zatytułowano „*Bezpieczna gmina*”. Zawarto w nim liczne propozycje działań, które jak ma nadzieję autor, znacząco przełożą się na bezpieczeństwo mieszkańców. Co ważne, mają szansę zafunkcjonować

w każdej społeczności lokalnej, nie tylko w badanych gminach.

Pracę dopełnia wstęp oraz zakończenie, wykaz tabel, wykresów, schematów oraz aneks. Rozprawa ponadto zawiera bibliografię składającą się z ponad 160 pozycji zawierających pozycje zwarte, artykuły, akty normatywne a także źródła internetowe. Zamieszczono również aneks zawierający kwestionariusz ankiety skierowanej do mieszkańców a także wywiad przeprowadzony z funkcjonariuszami Policji. Zawarta bibliografia stanowiła podstawę do analizy literatury dotyczącej przeglądu definicji systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, bezpieczeństwa publicznego a także struktur społeczności lokalnych wraz z historycznym ujęciem formowania organów bezpieczeństwa i porządku publicznego w Polsce. Rozważania prezentowane w niniejszej pracy oparto nadto na analizie literatury dotyczącej regulacji funkcjonowania Policji w społeczeństwie obywatelskim oraz jej roli w strukturach administracji publicznej.